

Sygn. akt XVII AmE 84/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Bogdan Gierzyński

po rozpoznaniu w dniu 29 czerwca 2020 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania (...) **Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w N.** przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 22 grudnia 2017 r., znak:(...)

I. uchyla zaskarżoną decyzję w całości;

II. zasądza od pozwanego Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w N. kwotę 820 zł (osiemset dwadzieścia złotych) z tytułu kosztów procesu, w tym 720 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia SO Bogdan Gierzyński

Sygn. akt XVII AmE 84/18

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 22 grudnia 2017 r., znak:(...), na podstawie art. 56 ust. 2 i art. 56 ust. 1 pkt 3a, w związku z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz.U. z 2017 r. poz. 220 z późn. zm.), w związku z § 5 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz.U. z 2007 r., Nr 133, poz. 924), oraz na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2017 r. poz. 1257) w związku z art. 30 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne, po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu w dniu 20 czerwca 2017 r., na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy - Prawo energetyczne, postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia (...) Sp. z o.o. z siedzibą w N. kary pieniężnej za niestosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. orzekł, że:

1. (...) Sp. z o.o. z siedzibą w N. w dniach:

- 10, 11 i 12 sierpnia 2015 r. w odniesieniu do punktu poboru energii zlokalizowanego w N. ((...)) przy ul. (...) (załącznik II), nr punktu poboru energii elektrycznej, (dalej: (...)): (...);
- 10 i 11 sierpnia 2015 r. w odniesieniu do punktu poboru energii zlokalizowanego w N. ((...)) przy ul. (...) (załącznik I), nr (...): (...);

- 10, 11 i 12 sierpnia 2015 r. w odniesieniu do punktu poboru energii zlokalizowanego w N. (...) przy ul. (...), nr (...): (...);
- 10, 11 i 12 sierpnia 2015 r. w odniesieniu do punktu poboru energii zlokalizowanego w S. (...) przy ul. (...), nr (...): (...);

naruszyła obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne, co podlega karze pieniężnej określonej w art. 56 ust. 1 pkt 3a tej ustawy.

2. Za działanie wymienione w punkcie 1 wymierzył (...) Sp. z o.o. z siedzibą w N. karę pieniężną w kwocie 40 010 zł (słownie: czterdzieści tysięcy dziesięć złotych).

Od powyższej decyzji odwołanie złożył (...) Sp. z o.o. z siedzibą w N. zaskarżając ją w całości.

Odwołujący zaskarżonej decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 22 grudnia 2017 r., zarzucił:

1. naruszenie § 3 ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz.U. z 2007 r., Nr 133, poz. 924), poprzez jego nieuwzględnienie w sytuacji w której ograniczenia w poborze energii elektrycznej wprowadzone w sierpniu 2015 r. powodowały dla powoda możliwość zniszczenia obiektów technologicznych powoda tj. (posiadanych malarni opartych na kataforozie) oraz powodowały zakłócenia w funkcjonowaniu obiektów przeznaczonych do wykonywania zadań ochrony środowiska (przyfabryczne oczyszczalnie ścieków, stanowiska filtrowania i odpylania powietrza).

2. naruszenie art. 56 ust. 6a ustawy Prawo energetyczne poprzez nieuwzględnienie możliwości odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej w warunkach niniejszej sprawy tj. zaistnienia znikomego stopnia szkodliwości czynu oraz zaprzestania naruszania prawa,

3. naruszenie art. 56 ust. 6 ustawy Prawo energetyczne poprzez nieuwzględnienie znikomego stopnia szkodliwości czynu, stopnia zawinienia powoda, dotychczasowego zachowania powoda i jego możliwości finansowych oraz poprzez niewłaściwą ocenę stopnia szkodliwości czynu, a także stopnia zawinienia powoda,

4. naruszenie art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, poprzez jego niewłaściwą wykładnię polegającą na wyborze środka karnego niewspółmiernie dolegliwego i uciążliwego w odniesieniu do negatywnych rozmiarów zarzucanego powodowi czynu,

5. naruszenie jednej z podstawowych zasad prawa administracyjnego tj. zasady proporcjonalności, poprzez wymierzenie powodowi kary pieniężnej rażąco wygórowanej i niewspółmiernej do występującego zagrożenia.

Wobec powyższego odwołujący wniósł o:

1. zmianę punktu 2 przedmiotowej decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, poprzez odstąpienie od nałożenia kary pieniężnej nałożonej na powoda w kwocie: 40.010 zł (słownie: czterdzieści tysięcy dziesięć złotych),

2. dopuszczenie i przeprowadzenie następujących dowodów:

- z przesłuchania w charakterze świadka (...) sp. z o.o. (adres do doręczeń: (...) sp. z o.o., ul. (...), (...)-(...) N.) na okoliczność: maszyn oraz technologii używanych przez powoda do produkcji przy których wyłączenie energii elektrycznej powoduje ich zniszczenie, wartości tych maszyn, urządzeń służących do ochrony środowiska, których prawidłowe działanie uzależnione jest od energii elektrycznej, procedur wprowadzonych przez powoda w zakresie zapobieżenia możliwości wystąpienia w przyszłości poboru energii elektrycznej o mocy przekraczającej wprowadzone ograniczenia, wartości nakładów poczynionych przez powoda na budowę

infrastruktury elektroenergetycznej w województwie (...), braku przekazania informacji do Zarządu Spółki o wprowadzonych ograniczeniach w poborze energii elektrycznej w pierwszych dniach ich obowiązywania,

- z przesłuchania w charakterze strony J. C. - prokurenta (...) sp. z o.o. z siedzibą w N. (adres do doręczeń: jak dla powoda - ul. (...), (...)-(...) N.) na okoliczność procedur wprowadzonych przez powoda w zakresie zapobieżenia możliwości wystąpienia w przyszłości poboru energii elektrycznej o mocy przekraczającej wprowadzone ograniczenia, wartości nakładów poczynionych przez powoda na budowę infrastruktury elektroenergetycznej w województwie (...), braku dotychczasowej karalności powoda, braku przekazania informacji do Zarządu Spółki o wprowadzonych ograniczeniach w poborze energii elektrycznej w pierwszych dniach ich obowiązywania,
- zasądzenie na rzecz powoda kosztów postępowania.

Ewentualnie odwołujący wniósł o:

1. zmianę punktu 2 zaskarżonej decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, poprzez obniżenie wysokości kary pieniężnej nałożonej przez Prezesa Urzędu i wymierzenie jej w wysokości mniejszej, niż wymierzona przez Prezesa URE, tj. stosownej i adekwatnej do występującego zagrożenia w związku z czynem,
2. dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów przywołanych powyżej (pkt. II) na okoliczności tam wskazane,
3. zasądzenie na rzecz powoda kosztów postępowania.

W piśmie z dnia 7 marca 2018 r. odwołujący dokonał zmiany zakresu zaskarżenia decyzji, ograniczając go do pkt. 2 zaskarżonej decyzji.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o:

- 1) oddalenie odwołania,
- 2) przeprowadzenie dowodów z dokumentów zgromadzonych w toku przedmiotowego postępowania administracyjnego - na okoliczność prawidłowości wydanej decyzji administracyjnej,
- 3) oddalenie wniosków dowodowych zgłoszonych przez Powoda.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

(...) S.A. w związku z obniżeniem dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości spowodowanych m. in. wyjątkowo wysokimi temperaturami i niskimi stanami wód w zbiornikach wodnych i rzekach, stwierdziły wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu postanowień art. 3 pkt 16 d ustawy - Prawo energetyczne wprowadzając, na podstawie art. 11 c ust. 2 pkt 2 tej ustawy, od godz. 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 r. ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. **/okoliczność bezsporna/**

W dniu 10 sierpnia 2015 r. (...) S.A., działając na podstawie art. 11 c ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne, powiadomiły Ministra Gospodarki (obecnie: Minister Energii) i Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłosiły Ministrowi Gospodarki konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust 7 ustawy - Prawo energetyczne w trybie wydania przez Radę Ministrów rozporządzenia o wprowadzeniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej do dnia 31 sierpnia 2015 r. **/okoliczność bezsporna/**

Po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku Ministra Gospodarki, Rada Ministrów wydała w dniu 11 sierpnia 2015 r. rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. **/okoliczność bezsporna/**

Rozporządzenie to zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw pod poz. 1136 i wprowadziło wskazane wyżej ograniczenia w okresie od dnia 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do dnia 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00. **/okoliczność bezsporna/**

Na wezwanie Prezesa URE - (...) S.A. z siedzibą w L. ((...)), do której sieci są przyłączone obiekty należące do (...) Sp. z o.o. z siedzibą w N. („Odbiorca”), pismem z dnia 10 maja 2016 r., o znaku: L.dz. (...), przedstawił zbiorcze dane wskazujące na stopień niedostosowania się odbiorców ujętych w Planie wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej obowiązującym w dniach od 10 do 31 sierpnia 2015 r. do wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Na podstawie powyższych danych zostały wygenerowane informacje wskazujące na stopień niedostosowania się Odbiorcy do wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w odniesieniu do punktów poboru energii elektrycznej zlokalizowanych w:

- w N. ((...)) przy ul. (...) (przyłącze II), nr (...): (...);
- w N. ((...)) przy ul. (...) (przyłącze I), nr (...): PL_ (...) (...);
- w N. ((...)) przy ul. (...), nr (...): PL_ (...) (...);
- w S. ((...)) przy ul. (...), nr (...): PL_ (...) (...);

dalej „obiekty Odbiorcy”. **/k. 10-18 akt adm./**

W wyniku analizy ww. dokumentów Prezes URE powziął podejrzenie, że Odbiorca, we wskazanym przez (...) obiekcie Odbiorcy, nie dostosował się do wprowadzonych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, co może skutkować wymierzeniem kary pieniężnej, o której mowa jest w art. 56 ust 1 pkt 3a ustawy - Prawo energetyczne.

Odbiorca przedstawił przesłane mu przez (...) kopie planów ograniczeń w dostarczaniu o poborze energii elektrycznej na okres od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r. dla ww. (...) Odbiorcy (poza planem ograniczeń dla (...) w N.). **/k. 10-18, k. 85-86, k. 155-156 akt adm./**

Wielkość mocy umownych w sierpniu 2015 r. na podstawie umów kompleksowych wraz z aneksami wynosiła:

- (...) - N. (w planie odbiorcy N. przyłącze II); moc umowna w VIII 2015 - 2 MW; Umowa nr (...) z 02.06.2009 r, wraz z pismem potwierdzającym zmianę mocy;
- PL_ (...) (...) - N. (w planie odbiorcy N. przyłącze I); moc umowna w VIII 2015 - 0,8 MW; Umowa nr (...) z 02.06.2009 r. wraz z Aneksem nr (...) potwierdzającym zmianę mocy;
- PL_ (...) (...) - N., moc umowna w VIII 2015 - 0,8 MW; Umowa nr (...) z 19.12.2012 r.; w archiwach (...) S.A. brak pisma potwierdzającego zmianę mocy;
- PL_ (...) (...) - S., moc umowna w VIII 2015 - 0,35 MW; Umowa nr (...) z 01.06.2007 r. potwierdzająca wskazaną wielkość mocy umownej. **/k. 35, k. 36-38, k. 62-68 akt adm./**

Moc bezpieczna została określona zgodnie z poniższym:

- PL_ (...) (...) - N. (w planie odbiorcy N. przyłączy II); ze względu na zmianę mocy umownej (zamówienia mocy) w stosunku do wskazanej w umowie, uległa również (poprzez oszacowanie) zmianie moc bezpieczna. Na podstawie oszacowania do planu przyjęto wartość mocy bezpiecznej na poziomie 480 kW,
- PL_ (...) (...) - N. (w planie odbiorcy N. przyłączy I); ze względu na zmianę mocy umownej (zamówienia mocy) do wskazanej w umowie uległa również (poprzez oszacowanie) zmianie moc bezpieczna. Na podstawie oszacowania do planu przyjęto wartość mocy bezpiecznej na poziomie 242 kW,
- PL_ (...) (...) - N.; moc bezpieczna oszacowana na poziomie 145 kW, gdyż Odbiorca nie wskazał jej wielkości w umowie sprzedaży energii elektrycznej. Informujemy, że wielkość mocy bezpiecznej została w analizowanym przypadku oszacowana na podstawie deklarowanej przez Odbiorcę mocy umownej i posiadanych danych o jego działalności gospodarczej,
- PL_ (...) (...) - S.; moc bezpieczna wynosi 80 kW zgodnie z zapisami ww. umowy sprzedaży energii elektrycznej nr (...)

Moc umowna obowiązująca na dzień sporządzania planu ograniczeń (marzec 2014 r.) wynosiła:

- PL_ (...) (...) - N.; moc umowna w VIII 2015 - 2 MW; pismo na zmianę mocy od dnia 01.02.2015;
- PL_ (...) (...) - N., moc umowna w VIII 2015 - 0,8 MW - nie ma rozbieżności między mocą umowną obowiązującą w sierpniu 2015 r., a planem ograniczeń;
- PL_ (...) (...) - N., moc umowna w VIII 2015 - 0,8 MW;
- PL_ (...) (...) - S., moc umowna w VIII 2015 - 0,35 MW nie ma rozbieżności między mocą umowną obowiązującą w sierpniu 2015 r., a planem ograniczeń.

Na dzień sporządzania planów ograniczeń, tj. marzec 2014 roku moc umowna obowiązująca w (...) o numerze PL_ (...) (...) wynosiła 1800 kW, natomiast (...) o numerze PL_ (...) (...) wynosiła 750 kW.

W okresie przed wystąpieniem ograniczeń w miesiącu sierpniu 2015 r., aktualizacja planów ograniczeń dla odbiorców występowała jedynie podczas budowy nowego planu. Każdorazowo taka aktualizacja następowała w miesiącu marcu, co w związku z powyższym spowodowało brak aktualizacji dla przedmiotowego odbiorcy na okres od 01.09.2014 r. do 31.08.2015 r.

Plan wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu energii elektrycznej na okres od dnia 1 września 2014 r. do dnia 31 sierpnia 2015 r. nie został zaktualizowany w związku z zawarciem nowej umowy. **/okoliczność bezsporna/**

Dla punktu odbioru zlokalizowanego w miejscowości **N., ul. (...)** (przyłączy III, nr (...): (...)), gdzie dla 11 stopnia zasilania przyjęto wartość mocy umownej obowiązującej Odbiorcę w sierpniu 2015 r. (2,000 MW), a nie wartość wynikającą z planu ograniczeń - 1,800 MW - przekroczenia przez Odbiorcę dopuszczalnego poboru mocy [MW w godzinie] w okresie 10-31 sierpnia 2015 r. w ww. (...) nastąpiły w dniach 10, 11 i 12 sierpnia 2015 r. i miały następujące wartości:

1. 10 sierpnia 4,6116000 (MW w godzinie);
2. 11 sierpnia 1,2528000 (MW w godzinie);
3. 12 sierpnia 0,3720000 (MW w godzinie).

Łącznie dla wyżej wymienionego okresu Odbiorca w ww. (...) przekroczył dopuszczalny pobór mocy o 6,2364000 MW w godzinie.

Dla punktu odbioru w miejscowości **N., ul. (...)** (przyłącze II, nr (...): (...)) - przekroczenia przez Odbiorcę dopuszczalnego poboru mocy [MW w godzinie] w okresie 10-31 sierpnia 2015 r. w ww. (...) nastąpiły w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r. i miały następujące wartości:

1. 10 sierpnia 1,1979000 (MW w godzinie);

2. 11 sierpnia 0,4976500 (MW w godzinie);

Łącznie dla wyżej wymienionego okresu Odbiorca w ww. (...) przekroczył dopuszczalny pobór mocy o 1,6955500 MW w godzinie.

Dla punktu odbioru w miejscowości **N., ul. (...)**, nr (...): (...), gdzie dla 11 stopnia zasilania przyjęto wartość mocy umownej obowiązującej Odbiorcę w sierpniu 2015 r. (0,800 MW), a nie wartość wynikającą z planu ograniczeń - 0,750 MW - przekroczenia przez Odbiorcę dopuszczalnego poboru mocy [MW w godzinie] w okresie 10-31 sierpnia 2015 r. w ww. (...) nastąpiły w dniach 10, 11 i 12 sierpnia 2015 r. i miały następujące wartości:

1. 10 sierpnia 2, (...) [MW w godzinie];

2. 11 sierpnia 0, (...) (MW w godzinie);

3. 12 sierpnia 0, (...) (MW w godzinie).

Łącznie dla wyżej wymienionego okresu Odbiorca w ww. (...) przekroczył dopuszczalny pobór mocy o 3,7265100 MW w godzinie.

Dla punktu odbioru w miejscowości **S., ul. (...)**, nr (...): (...) - przekroczenia przez Odbiorcę dopuszczalnego poboru mocy [MW w godzinie] w okresie 10-31 sierpnia 2015 r. w ww. (...) nastąpiły w dniach 10, 11 i 12 sierpnia 2015 r. i miały następujące wartości:

1. 10 sierpnia 1,1073600 (MW w godzinie);

2. 11 sierpnia 0,5310800 (MW w godzinie);

3. 12 sierpnia 0,0400800 (MW w godzinie).

Łącznie dla wyżej wymienionego okresu Odbiorca w ww. (...) przekroczył dopuszczalny pobór mocy o 1,6785200 MW w godzinie.

Łącznie w okresie od 10 do 31 sierpnia 2015 r. Odbiorca we wszystkich ww. (...) przekroczył dopuszczalną wartość poboru mocy o 13,3369800 MW w godzinie.

W okresie wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej - moc umowna Odbiorcy określona została w poszczególnych punktach poboru na poziomie odpowiednio:

- (...) (...) w N. ((...)) przy ul. (...) (przyłącze II), nr (...): PL_ (...) (...);
- (...) (...) w N. ((...)) przy ul. (...) (przyłącze I), nr (...): PL_ (...) (...);
- 0,8 (...) w N. ((...)) przy ul. (...), nr (...): PL_ (...) (...);
- 0,35 (...) w S. ((...)) przy ul. (...), nr (...): PL_ (...) (...);

a zatem powyżej wskazanej w § 5 pkt 1 rozporządzenia w sprawie wprowadzania ograniczeń wielkości 300 kW.

Natomiast moc określona dla 20 stopnia zasilania wynosiła, w ww. punktach poboru, odpowiednio: 0,480; 0,242; 0,145 i 0,080 MW - zgodnie z obowiązującymi dla ww. punktów poboru w okresie 10-31 sierpnia 2015 r. Planami wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Przedsiębiorca osiągnął w roku 2016 przychód w wysokości (...) zł.

Sąd oddalił wnioski dowodowe w postaci dopuszczenia dowodu z przesłuchania świadka, jak również dopuszczenia dowodu w postaci przesłuchania strony powodowej postępowania, albowiem ich przeprowadzenie dla dokonania rozstrzygnięcia w sprawie było zbędne.

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane. Powód nie kwestionował w odwołaniu faktu naruszenia obowiązku stosowania się do ograniczeń.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył co następuje.

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie jednakże z innych przyczyn, niż wskazanych w odwołaniu od zaskarżonej decyzji.

Powód w niniejszej sprawie nie kwestionował, na skutek zmiany zakresu zaskarżenia, że doszło do przekroczenia poboru mocy w związku z ograniczeniami poboru energii elektrycznej w sierpniu 2015 r., w dniach 10 – 12 sierpnia 2015 r.

Zgodnie z treścią art. 11 ust. 1 P.e, w przypadku zagrożenia:

1. bezpieczeństwa energetycznego Rzeczypospolitej Polskiej polegającego na długookresowym braku równowagi na rynku paliwowo - energetycznym,
2. bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej,
3. bezpieczeństwa osób,
4. wystąpieniem znacznych strat materialnych

- na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła.

Ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (art. 11 ust. 3 P.e.) polegają na:

- 1) ograniczeniu maksymalnego poboru mocy elektrycznej oraz dobowego poboru energii elektrycznej;
- 2) zmniejszeniu lub przerwaniu dostaw ciepła.

W myśl art. 11 ust. 7 P.e., Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw energii (poprzednio: ministra gospodarki), w drodze rozporządzenia, może wprowadzić na czas oznaczony, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i ciepła, w przypadku wystąpienia zagrożeń, o których mowa w ust. 1.

Z kolei zgodnie z art. 11c ust. 2 P.e., w przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego:

1) podejmuje we współpracy z użytkownikami systemu elektroenergetycznego, w tym z odbiorcami energii elektrycznej, wszelkie możliwe działania przy wykorzystaniu dostępnych środków mających na celu usunięcie tego zagrożenia i zapobieżenie jego negatywnym skutkom;

2) może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin.

Natomiast zgodnie z treścią art. 11c ust. 3 P.e., operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego niezwłocznie powiadamia ministra właściwego do spraw energii (poprzednio: ministra gospodarki) oraz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłasza konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7.

W art. 11d ust. 3 P.e. przewidziano z kolei, że w okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia.

Szczegółowe zasady i tryb wprowadzania ograniczeń w dostawach i poborze energii elektrycznej określa rozporządzenie Rady Ministrów z 23 lipca 2007 r.

w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła.

Zgodnie zaś z § 5 pkt 1 rozporządzenia, ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła dotyczą każdego z odbiorców energii elektrycznej – dla których wielkość mocy umownej określonej w umowach ustalona została powyżej 300 kW i którzy nie podlegają ochronie przed wprowadzonymi ograniczeniami na podstawie § 6 ust. 1 rozporządzenia. Zaś w świetle tego ostatniego przepisu, ochronie przed wprowadzanymi ograniczeniami podlegają odbiorcy energii elektrycznej w ciągu całego roku, dla których wielkość mocy umownej określonej w zawartej umowie sprzedaży, umowie o świadczenie usług przesyłania albo dystrybucji lub umowie kompleksowej ustalona została poniżej 300 kW oraz:

1. szpitale i inne obiekty ratownictwa medycznego;
2. obiekty wykorzystywane do obsługi środków masowego przekazu o zasięgu krajowym;
3. porty lotnicze;
4. obiekty międzynarodowej komunikacji kolejowej;
5. obiekty wojskowe, energetyczne oraz inne o strategicznym znaczeniu dla funkcjonowania gospodarki lub państwa, określone w przepisach odrębnych;
6. obiekty dysponujące środkami technicznymi służącymi zapobieganiu lub ograniczaniu emisji, negatywnie oddziałujących na środowisko.

Stosownie natomiast do § 8 ust. 1 i 2 i 6 rozporządzenia, wielkości określające poziomy wprowadzanych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej poprzez ograniczenie poboru mocy ujęte są w planach wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które podlegają corocznej aktualizacji. Plan taki opracowywany jest przez operatorów systemów przesyłowych uzgadnianych z Prezesem URE na podstawie planów wprowadzania ograniczeń opracowywanych przez operatorów systemów dystrybucyjnych.

Zaś w myśl § 10 rozporządzenia, umowy zawarte przez przedsiębiorstwa energetyczne z odbiorcami zawierają maksymalne ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej ujęte w planach ograniczeń i określają sposób powiadamiania o obowiązujących stopniach zasilania.

Rozporządzenie Rady Ministrów z 23 lipca 2007 r. w § 11 i § 12 określa sposób informowania odbiorców z planami ograniczeń i ograniczeniami w poborze energii elektrycznej.

Według pierwszego z wymienionych przepisów, operatorzy oraz przedsiębiorstwa energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie zaopatrzenia w ciepło zapoznają odbiorców z planami ograniczeń przez ogłoszenia zamieszczane w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości lub w formie elektronicznej na swojej stronie internetowej albo w formie ustalonej w umowach, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 ustawy, co najmniej na 30 dni przed dniem obowiązywania ograniczeń.

Natomiast zgodnie z treścią § 12:

1. Ograniczenia w poborze energii elektrycznej są realizowane przez odbiorców stosownie do komunikatów operatorów o obowiązujących stopniach zasilania.

2. Komunikaty operatorów o obowiązujących stopniach zasilania, o których mowa w § 9, wprowadzanych jako obowiązujące w najbliższych 12 godzinach i przewidywanych na następne 12 godzin, są ogłaszane w radiowych komunikatach energetycznych w programie(...)o godzinie 7⁽⁵⁵⁾

i 19⁽⁵⁵⁾ oraz na stronach internetowych operatorów i przedsiębiorstw energetycznych wykonujących działalność gospodarczą w zakresie zaopatrzenia w ciepło, które obowiązują w czasie określonym w tych komunikatach.

3. W przypadku zróżnicowania wprowadzonych ograniczeń w poborze energii elektrycznej, w stosunku do stopni zasilania ogłoszonych w komunikatach radiowych, operatorzy powiadamiają odbiorców indywidualnie w formie pisemnej lub w sposób określony w umowach, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 ustawy, albo za pomocą innego środka komunikowania się w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości.

4. Powiadomienia, o których mowa w ust. 3, są dla odbiorcy obowiązujące w pierwszej kolejności w stosunku do powiadomień ogłaszanych w komunikatach radiowych.

W świetle powyższego należało uznać, że naruszenie ograniczenia wprowadzonego art. 11 c ust. 2 pkt 2 ustawy - Prawo energetyczne nie jest równoznaczne z naruszeniem ograniczenia wprowadzonego na podstawie art. 11d ust. 3 tej ustawy.

W związku z powyższym, jakkolwiek przedsiębiorca dopuścił się przekroczenia poboru mocy w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r., czego nie kwestionował, to za przekroczenie poboru mocy w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r. nie jest przewidziana kara pieniężna.

Przechodząc do stanu faktycznego przedmiotowej sprawy należy stwierdzić, że niekwestionowane pozostaje, że powód jest odbiorcą energii elektrycznej, którego dotyczą ograniczenia w poborze mocy i jednocześnie nie mają do niego zastosowania wyłączenia z § 6 rozporządzenia wskazywanego wyżej. Powód w związku z tym był zobowiązany zastosować się nie tylko do ograniczeń wprowadzonych przez Operatora Systemu Przesyłowego (tj. (...)) w dniu 10 sierpnia 2015 r., ale również do ograniczeń wynikających z rozporządzenia Rady Ministrów z 11 sierpnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które wprowadziło te ograniczenia w okresie od 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00.

Należy w tym miejscu stwierdzić, że powód nie dostosował się do ograniczeń

w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, w czterech obiektach zlokalizowanych w miejscowościach N., N. i S., gdzie łącznie w dniach 10-12 sierpnia 2015 r. Odbiorca we wszystkich ww. (...) przekroczył dopuszczalną wartość poboru mocy o 13,3369800 MW w godzinie.

Wskazania wymaga w tym miejscu, że kwestia dopuszczania się przez powodową spółkę wymienionych naruszeń nie została przez niego zakwestionowana, i wykazana została wskazanym powyżej dokumentami znajdującymi się w aktach administracyjnych, to jednak brak jest podstawy prawnej do nałożenia na powoda sankcji za niezastosowanie się do wskazanych ograniczeń w poborze energii elektrycznej w wyżej wskazanych dniach (10 i 11 sierpnia 2015 r.).

Na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a P.e., Prezes URE jest uprawniony do nałożenia kary pieniężnej na podmiot, który nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3.

Ustawodawca, co istotne, przewidział sankcje za niezastosowanie się do ściśle określonych, konkretnych ograniczeń, tj. wprowadzonych w oparciu o wymienione enumeratywnie przepisy art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3 P.e., a nie ogólnie za każdy przypadek niezastosowania się do tego rodzaju ograniczeń.

Przepis art. 11 P.e. dotyczy ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzanych w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, co oznacza, że oparcie zaskarżonej decyzji na tej podstawie prawnej było nieprawidłowe, gdyż powodowi zarzucono niezastosowanie się do ograniczeń w dniu 10 sierpnia 2015 r., podczas gdy ograniczenia wprowadzone przez Radę Ministrów obowiązywały w okresie od 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00.

Jeśli chodzi o art. 11c ust. 3 P.e. - który nie został wprawdzie przywołany jako podstawa prawna decyzji kwestionowanej w niniejszej sprawie - to przepis ten nie stanowi samoistnej podstawy do wprowadzenia ograniczeń. Dotyczy on bowiem obowiązków informacyjnych operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego w związku z wystąpieniem zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, a także obowiązku zgłoszenia konieczności wprowadzenia ograniczeń w trybie art. 11 ust. 7, tj. w trybie rozporządzenia Rady Ministrów.

Sankcja za niedopełnienie przez operatora wskazanych obowiązków została przewidziana w art. 56 ust. 1 pkt 1c P.e. W ocenie Sądu, odesłanie w art. 56 ust. 3a P.e. do przepisu art. 11c ust. 3 P.e. jest „puste”, a zatem mamy w tym przypadku do czynienia z ewidentnym błędem ustawodawcy. W związku z powyższym przepis ten nie daje podstaw do nałożenia na jakikolwiek podmiot, jakichkolwiek ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Pozwany oparł zaskarżoną decyzję także na art. 11d ust. 3 P.e., co zdaniem Sądu było bezpodstawne. Wbrew bowiem twierdzeniom organu, przepis ten nie stanowi rozwinięcia uprawnień OSP wskazanych w art. 11c ust. 2 P.e., poprzez określenie sposobu realizacji wprowadzonych ograniczeń. Norma ta dotyczy możliwości ograniczenia przez operatorów systemu elektroenergetycznego, a nie OSP, świadczonych przez nich usług przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej w zakresie niezbędnym do usunięcia zagrożenia bezpieczeństwa dostaw.

W konsekwencji powyższego, Sąd Okręgowy stwierdza, że przepisy art. 11c ust. 3 P.e. oraz art. 11d ust. 3 P.e. nie stanowią samoistnej podstawy prawnej wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w trybie polecenia OSP.

Podstawę taką stanowi przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 P.e., nie uwzględniony wszakże w treści art. 56 ust. 1 pkt 3a P.e. Oznacza to, że odesłanie zawarte w danym zakresie w ostatnim z wymienionych przepisów, przyznającym Prezesowi URE kompetencję do wymierzenia kary pieniężnej, jest błędne.

W ocenie Sądu nałożenie tej kary w przypadku niezastosowania się do ograniczeń wprowadzonych na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 P.e., wymagałoby zastosowania przez organ wykładni rozszerzającej art. 56 ust. 1 pkt 3a P.e., co zdaniem Sądu, należy uznać za niedopuszczalne.

Kary pieniężne, wymierzane na podstawie ustawy Prawo energetyczne, stanowią rodzaj sankcji administracyjno-karnej. Przepisy o charakterze administracyjno-karnym, przewidujące kary pieniężne za określone naruszenia, winny zaś być stosowane przez organy administracji publicznej w sposób ścisły i precyzyjny, tzn. dokładnie odpowiadający normie prawnej bez stosowania wykładni rozszerzającej, analogii, czy domniemań (tak trafnie M. Sachajko [w:] red. M. Swora, Z. Muras, Prawo energetyczne, tom II, Komentarz do art. 12-72, Warszawa 2016, s. 883).

W tym kontekście, konstrukcja przepisu art. 56 ust. 1 pkt 3a P.e. budzi istotne zastrzeżenia w zakresie spełniania zasady określoności czynów zabronionych pod groźbą kary (*nullum crimen, nulla poena sine lege*). Zasada ta w demokratycznym państwie prawnym stanowi jeden z filarów ochrony karnoprawnej, która zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego, winna być stosowana także w przypadku odpowiedzialności za delikty administracyjne, w tym także te, które zostały unormowane w ustawie Prawo energetyczne. Ustawowe formułowanie przepisów o charakterze represyjnym musi w pełni odpowiadać zasadzie określoności, co oznacza, że ustawa musi w sposób kompletny, jasny, jednoznaczny i precyzyjny definiować wszelkie znamiona czynów zagrożonych karą. Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za swój, pogląd Naczelnego Sądu Administracyjnego, wyrażony w uzasadnieniu wyroku z 1 czerwca 2004 r. w sprawie o sygn. akt GSK 30/04, zgodnie z którym przy egzekwowaniu obowiązku, kształtowanego normą prawa administracyjnego materialnego, za którego naruszenie przewidziana jest administracyjna kara pieniężna, muszą być zachowane bezwzględnie zasady interpretacji i stosowania norm o charakterze restrykcyjnym ukształtowane w dziedzinie prawa karnego, zwłaszcza zasada prymatu wykładni językowej przed innymi rodzajami wykładni (System Informacji Prawnej LEX nr 799784). W ocenie Sądu Okręgowego, nie budzi wątpliwości, że w odniesieniu do przepisu art. 56 ust. 1 pkt 3a P.e., powyższe kryteria, w tym wymóg kompletności i jednoznaczności w formułowaniu przez ustawodawcę przesłanek normatywnych kary pieniężnej, nie został spełniony.

Mając powyższe na uwadze, wobec braku podstawy prawnej do nałożenia kary pieniężnej za niezastosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na polecenie OSP w oparciu o przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 P.e., konieczne było uchylenie w całości decyzji wymierzającej powodowi karę pieniężną za niezastosowanie się do ograniczeń. W okresie 10-11 sierpnia 2015 r. ograniczenie poboru energii zostało wprowadzone na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 P.e. i za nieprzestrzeganie ograniczeń wprowadzonych na tej podstawie nie była przewidziana kara pieniężna, gdyż taka podstawa prawna nie została wymieniona w art. 56 ust. 1 pkt 3a P.e. W związku z tym pozostałe zarzuty odwołującego nie miały wpływu na dokonanie rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie.

W odniesieniu do przekroczenia ograniczeń w dniu 12 sierpnia 2015 r. Sąd również nie widzi podstaw do nałożenia na powoda kary pieniężnej. Z treści powołanych wyżej przepisów wynika, iż powyższe podstawy prawne dotyczą różnego zakresu podmiotowego uprawnień oraz zakresu przedmiotowego uprawnienia. Przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 P.e. uprawnia wyłącznie operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączanego elektroenergetycznego do wprowadzenia ograniczenia wyłącznie w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Przepis art. 11d ust. 3 P.e. daje natomiast wszystkim operatorom systemu elektroenergetycznego, (więc również operatorom systemu dystrybucyjnego) uprawnienie do wprowadzenia ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, a więc nie w zakresie dostarczania i poboru. W świetle powyższych ustaleń uznać należy, iż naruszenie ograniczenia wprowadzonego na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 P.e. nie jest równoznaczne z naruszeniem ograniczenia wprowadzonego na podstawie art. 11d ust. 3 P.e.

Sąd nie podziela stanowiska Sądu Apelacyjnego w Warszawie zawartego w wyroku z dnia 10.03.2020 r. (sygn.. VII Aga 366/19) a w szczególności wyrażonego w nim poglądu, że skoro literalna wykładnia przepisu art. 11c ust. 2 pkt 2 P.e. prowadzi do wniosku, że operator systemu przesyłowego jakim jest (...) S.A. w przypadku stwierdzenia zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej miał prawo do wprowadzenia ograniczenia w świadczonych usługach, to podmiot, który do takiego ograniczenia nie dostosował się, na mocy art. 56 ust. 3a P.e. podlega karze pieniężnej. O ile bowiem w przypadku stwierdzenia zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej prawo operatora systemu przesyłowego do wprowadzenia ograniczenia w świadczonych usługach wynika w sposób oczywisty z art. 11c ust. 2 pkt 2 P.e., to z art.56 ust. 1 pkt 3 a P.e. nie wynika uprawnienie dla Prezesa URE do nałożenia kary pieniężnej za nieprzestrzeganie wprowadzonego na tej podstawie ograniczenia. Przepis ten zawiera uprawnienie dla Prezesa URE

do nałożenia kary pieniężnej wyłącznie w przypadku, gdy przedsiębiorca nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3. Wymieniona w tym przepisem sankcja odnosi się wyłącznie do zamkniętego katalogu przypadków, gdy ograniczenie w dostarczaniu i poborze energii zostało wprowadzone na ściśle określonych podstawach prawnych, a więc a contrario, nie obejmuje przypadków gdy takie ograniczenie zostało wprowadzone na innej podstawie prawnej.

W konsekwencji brak jest podstaw do nałożenia kary na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe za naruszenie ograniczenia wprowadzone na innej, niż wymienione w tym przepisie, podstawie prawnej. Wskazać w tym miejscu wypada, że zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w wyroku z dnia 2 października 2008 r. sygn. akt III SK 3/08, skoro kara stanowi sankcję i znaczną dolegliwość dla przedsiębiorcy, to odnoszą się do niej najbardziej podstawowe zasady stosowania sankcji. Należy wskazać bowiem, że przepis art. 56 ust 1 pkt 3a Pe odwołuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3. Natomiast zdaniem Sądu podstawą do wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej w dniach 11 i 12 sierpnia, był wprawdzie powołany w komunikacie art. 11c ust 2 pkt 2 Pe, i ten faktycznie nie jest sankcjonowany przez art. 56 ust. pkt 3a Pe.

Nie jest zatem dopuszczalne stosowanie wykładni rozszerzającej w zakresie definiowania czynu, za który przewidziana jest sankcja w postaci kary pieniężnej. Ponadto ze względu na nałożenie na powoda kary pieniężnej w jednej kwocie bez wskazania jej wysokości z tytułu naruszenia za każdy dzień w sprawie nie było możliwości wydania wyroku kształtującego, uwzględniającego naruszenie, które zaistniało po wejściu w życie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2015 r.

Mając powyższe na uwadze, należało uchylić zaskarżoną decyzję w całości art. 479⁵³ §2 k.p.c.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto na podstawie art. 98 k.p.c., stąd na rzecz powoda należą się od pozwanego koszty poniesionej przez powoda opłaty od odwołania w wysokości 100 zł oraz kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 720 zł na podstawie § 14 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w brzmieniu obowiązującym po 27 października 2016 r.

Sędzia SO Bogdan Gierzyński